

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiarvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

955. Quandonam dismembratio censeatur sortita suunt effectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](#)

ne alicujus juris beneficii) Castrop. cit. §. 10. n. 1. Corrad. pr. benef. l. 3. c. 2. n. 2. Unde Rector permissa est appellatio, adeo ut, si intra decendum datum ad appellaandum, procedatur ad executionem, ea nulla sit ex generali Regula. non solum de appell. in 6. Lott. loc. cit. num. 9. citans Rotam in Caesarugus. dismemb. 25. Jun. 1607. Hunc consensum debere esse expressum & explicitum, & non sufficere tacitum & implicitum, tradit Lott. ibid. nn. 16. citans gl. in c. dudum. v. perpetuis. dereb. Eccl. non alien. in 6. & Rotam in Elboren. dismemb. 18. Nov. 1600. Non tamen exigit consensus ille scripturam, sicut eam exigit decretum Superioris, quod alias alienationem procedere debet. Lott. ibid. n. 13. citans Innoc. in cit. c. dudum. n. 3. Sufficere etiam ad validitatem dismembrationis, si postmodum talis consensus superveniat, censet Lott. loc. cit. num. 12. eo quod requisitio talis consensus non exigitur pro forma: quo catu aliud dicendum fore, ait ex Innoc. loc. cit.) cum id non declareret textus c. ad audienciam. de Eccl. adi. nec is ratione auctoritatis requiratur, sed tantum ratione prejudicii. Putat tamen Lott. n. 14. ex Innoc. loc. cit. ad hoc, ut talis consensus superveniens attenuatur, necesse esse, quod eum praecedat tractatus, in quo delibetur, dismembrationem fieri oportere propter Ecclesia uilitatem: Et ita convalescat alienatio (idem est de dismembratione) ex nunc, & non ex tunc. Quodsi tamen vocatus Rector nollet consentire, potest Episcopus eo invito, si subsit iusta causa, procedere ad dismembrationem. Lott. loc. cit. n. 10. juxta textum c. ad audienciam. Porro in ordine ad hunc effectum is intelligitur nomine Rectoris beneficii, qui habet defensionem illius. Unde cum jus Parochia censetur residere penes Prelatum, non autem penes Vicarium, requirendus erit consensus hujus Prelati, vel etiam Capituli, si penes Capitulum sit cura habitualis, non autem Vicarii, qui solum habet exercitium, & suam congruum. Lott. loc. cit. n. 18. & 19. qui etiam n. 21. addit. quod, ubi haberet consentire Capitulum, non sufficit consensus singulorum de Capitulo, sed requiritur consensus Capitulariter, ut Felin. in c. cum omnes. n. 24. & 28. de confit. & Rota decis. 384. n. 6. p. 1. Recent.

3. Secundo requiritur etiam consensus Ecclesia vel Collegii, cuius Canonicum vel beneficium aliud dismembrandum. Card. de Luca. de benef. d. 45. n. 5. Ventrigh. loc. cit. n. 15.

4. Tertiò requiritur etiam consensus Defensoris, si Ecclesia seu beneficium dismembrandum sit vacans. Castrop. cit. §. 10. n. 1. Corrad. pr. benef. l. 3. c. 2. n. 2. Lott. cit. q. 28. n. 22. ubi, quod si Ecclesia vacaret, deberet ad istum effectum dismembrationis ei deputare Episcopum defensorem, ad cuius officium pertinebit, disquirere de legitimitate & veritate causa necessaria. Debet autem cavere Episcopus, ne talem deputet, qui possit corrupti. Lott. cit. n. 22. juxta gl. in c. 1. dereb. Eccl. non alien. in 6. v. defensore. & Rotam in Toletan. Paroch. 19. Nov. 1601.

5. Quartò requiritur consensus patronorum, non secus ac in unione. Card. de Luca. de jurep. d. 66. n. 10. ubi: nemum invalida est provisio, & resignatio, seu permutatio ipsius beneficii; verum etiam unit, etiam si fieres ad favorem Seminarii juxta formam Trid. seu ex alia iusta cau. Idemque ex rationis identitate in suppressione vel dismembratione, aliquo actu prejudiciali, si enim in beneficiis etiam libera collationis habemus,

quod in suppressionibus, vel dismembrationibus desideratur consensus Rectoris, vel Parochianorum, aut alterius interessati, multo magis desiderandus est: consensus Patroni in Ecclesia non libera. Contrarium tamen tenent Lott. saltem in casu constituti defensoris beneficii. cit. q. 28. n. 22. ubi præmissis de defensori mox subiungit: ex quibus etiam consequitur, consensus partronorum minime exigi vel curari, ut latè resolvit Rotam apud Cassad. decis. 3. sub. n. 4.

6. Quinto in dismembratione Parochia requiri quoque consensus Parochianorum, prædictis verbis satius indicat Card. de Luca loc. cit. Sed de hoc dictum alibi. De divisione Parochie negat Castrop. cit. §. 10. n. 5.

7. Sexto requiritur sicut ad unionem, ita etiam ad dismembrationem consensus Capituli Cathedralis, ut expresse disponitur in Clem. 2. dereb. Eccl. non alien. Castrop. loc. cit. Card. de Luca. de benef. d. 45. n. 4. Idemque etiam beneficium dismembrandum non spectet ad Cathedralem, aut ei subjectum sit, sed sit alterius Ecclesie; eo quod sicut in unione, ita & in dismembratione, etiam priorum beneficiorum Capituli Cathedralis consensus requiritur, non præcisè tantum ut interessati, sed etiam independenter ab hac interessentia, quatenus solennitas, & ex ea ratione, quod ob arctissimam hujus Capituli cum Episcopo conjunctionem omnia negotia ardua exigant cum eo communicari & expediri: adeoque & talis solennitas, & ex eadem ratione (quod nimur etiam unio, & dismembratio externorum illi beneficiorum adhuc sit negotium arduum) requiritur in dismembratione, etiam illorum beneficiorum: quod facit, quod tradit Barbos. juris Eccl. l. 1. c. 32. n. 7. ex decis. Rota in Trentina benef. 12. Novemb. 1629. & Seraph. decis. 338. n. 2. Quod in alienatione bonorum Episcopatus requiritur consensus Capituli, non ut personæ habentis interest, sed solum tanquam solennitas. Facit quoque, quod tradit Ventrigh. to. 2. annot. 8. §. 2. num. 15. quod in suppressione Canonicium Collegiatum requiritur consensus tam Capituli Cathedralis, quam Collegiat.

8. Prater hanc solennitatem consistentem in vocatione interessatorum, & exquisitione consensus illorum, adhibendum quoque pro solennitate necessariò requisita tractari, nempe Episcopi cum Capitulo super dismembratione facienda, vult Lott. cit. q. 28. n. 5. & Corrad. pr. benef. l. 3. c. 2. n. 2. de quo vide dicta supra de unione; ea enim hic pariter sibi locum vendicant.

9. Ac denique in hac specie alienationis spiritualis, nempe dismembratione beneficiorum non intrat necessitas solennitatis beneplaciti Apostolici, sicut ea requiritur juxta præcriptum Extravag. ambitio, ad alienationem aliarum rerum Ecclesie. Card. de Luca. de Regular. d. 64. n. 9. *Questio 955. Quandonam dismembratio censetur sortita suum effectum?*

R. Responde: Item demum dismembratione, ut et suppressionem, non secus ac in unione locutam centeri effectum suum, cum secuta tandem est vacatio per cessum, vel decessum beneficij, quod dismembratur vel suppressum; similique apprehensa possesso, ait Lott. l. 1. q. 29. nn. 27. Verum hoc quidem procedit in suppressione: item in dismembratione simul extincta tituli, ut idem Lott. In simplici tamen dismembratione fructuum, intacta substantia tituli (qua est propriè dicta dismembra-

tio) contrarium dicendum, nempe etiam ante cefsum, vel decepsum obtinentis beneficium illam censeri posse sortitam suum effectum, ait idem nu.

28. iudic. n. 29.

Questio 956. An dismemberationes, & que cadant sub regula Cancellaria Revocatoria unionum?

Responder Lott. cit. q. 29. n. 28. & 29. d. dismemberationes simplices fructuum, illas substantia beneficij, olim ulque ad tempora Clem. VIII. non cecidisse sub hac regula; sed quod ab illo nunquam ea regula ita concepta fuerit, ut ejusmodi dismemberationes complectetur; & hinc maiores nostros semper tenuisse, hijsmodi dismemberationes non cadent sub hac regula, ut Crescent. decisi. I. n. 3. de Paroch. Seraph. de s. 982. n. 1. & 2. Quidquid sit, ubi fieret dismemberatio fructuum in totum, ita ut extingatur titulus beneficij, quo casu intratram ait argumentationem Mandofit; qui hac in re titubavit, ad hanc reg. q. 21. an. 4. Ad eundem Mandof remittit Chok. ad hanc reg. revocator. nu. 18. ubi: quid autem dicendum de annexione partis fructuum, num comprehendatur hac regula, vide apud Mandof. loc. cit.

Questio 957. Quid sit divisio, qualiter prohibita, & qualiter permissa?

Respondeo: De primo jam dictum fatis ante, ubi, quid sit dismemberatio, & qualiter ea differat a divisione: nempe quod diviso in eo consistat, quod beneficium secerit, & ex uno beneficio fiant duo. Garc. p. 12. c. 4. nu. 1. Castr. de benef. tr. 13. d. 6. p. 3. §. 10. n. 3.

Respondeo ad secundum: Prohiberi illam à jure. c. majoribus. c. dilecto. c. vacante, de prab. & ibi AA. communiter. Garc. Castr. loc. cit.

Respondeo ad tertium: Permititur tamen & illa, ubi iusta est causa, & adiunt legitima conditio. Castr. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 2. juxta textum c. vacante, & ibi AA. passim. & gl. in c. majoribus. v. divisionem.

Questio 958. Quenam in specie sit iusta causa divisionis?

Respondeo: Eam esse unicam, nimirum ut hac ratione obligationibus beneficio incumbentibus sati fiat, quibus, quando benecium unum & indivisum manet, satisfieri nequit, v. g. si beneficium est curatum, & unum cum sit, satisfieri nequit Curia, divisione autem facta ei satisfieri potest. Idem est de Canoniciatu, aliove beneficio simplici, si munus haberet, cui nullatenus satisfieri posset seclusa divisione. Castr. loc. cit. n. 4.

2. Hinc causa sufficiens beneficia dividendi non est, quod cultus divinus multiplicatione beneficiorum augatur. Lott. I. 1. q. 28. n. 52. (ubi: circa illud, quod est causa finalis sectionis diligenter observa; quod, cum melius servatur Ecclesia per plures quam per pauciores, videtur fruistrarie adiui, ex quo in omnisectione augetur numerus servientium, propterea referendam est id ad praeiun necessitatem Ecclesie; cum non semper expedit esse plures ministros) Castr. cit. n. 4. citatus Imol. in c. vacante. de prab. Lambert. de jurep. I. 2. p. 1. q. 12. a. 7. Item apud Garc. Rota in Callagurii, benef. 18. Jun. 1593. ubi expressè dicit ex Pet. de Ubald. tr. de Canon. Episc. c. 7. n. 6. (quod ipsum etiam ex eodem afferit Lott. loc. cit. nu. 63.) augmentum hujusmodi cultus divini ad hunc effectum non habet in consideratione ex numero beneficiorum, nisi ubi Ecclesia properet defectum beneficiorum suis debitis servitus defraudaretur. Item dicitur ibi: nec di-

Caput II.

catur, quod in augmentatione numeri beneficiorum divinis cultus augatur; quia respondetur, quod haec causa non est sufficiens ad inducandam divisionem beneficiorum & præbendarum, & si aliter dicaretur, sequeretur, quod semper ex illa causa augmentum divini cultus est ratione divisionis beneficiorum contra iura predicta. Arque Rota in dicta causa pronunciavit, nullam esse conditionem ex simplici hujusmodi causa multiplicandi beneficiorum factam. Lott. loc. cit. n. 64.

3. Neque sufficiens causa est extinctorio iuri, & litigantium concordia, haec enim alia via obtinet possunt, absque eo, quod beneficium dividatur, per reservationem nimurum pensionis. Lott. loc. cit. n. 68. Castr. loc. cit. Rota in eadem Callagur apud Garc. ubi etiam Rota ait, concordias semper fieri debere, ne sequatur Sectio beneficij, juxta c. n. 1. sent. de prab.

4. Neque causa sufficiens est dividendi beneficium Parochiale roulitudo Parochianorum, seclusa divisione, omnibus illis administrari possunt Sacra menta ab ipso Rectore, aliisque in adjutorium assumptis. Castr. loc. cit. argumento Trid. sess. 21. c. 4. ubi disponit, ut, ante quam ad divisionem procedatur, Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolica delegari, in omnibus Ecclesiis Parochialibus vel baptisinalibus, in quibus populus ita numerosus est, ut unus Rector non possit sufficere administrandis Sacra mentis, & cultui divino peragendo, cogant Rectores, vel alias, ad quos spectat, libi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quod sufficiunt ad illud; adeoque hoc remedium prius tentandum. Castr. loc. cit. Bartol. ad cit. loc. Trid. Ad compellendum autem Rectores, ut designent sibi adjutores, opus non est, si Episcopus procedat ex officio ut Episcopus, ut si prober aliquem, vel aliquos Parochianos, decepsisse Sacra mentis defecitu congrui serviri; sed sufficit, si periculum sic decadendi extra judicialiter cognoscatur. Secus esset, si ad instantiam partis Rector compellendus esset ad assumendos adjutores, & eo quod difficulter pars probare possit necessitatem, nisi prober, aliquem sine Sacra mentis decepsisse. Castr. I. c. Verum de causis, aliisque observandis in divisione Parochiarum dictum est sufficienter alibi, & remissum ad Card. de Luca & Lott. quæst. ante hanc. s. præter hos vide etiam de hoc Castr. loc. cit.

Questio 959. Qua preter legitimam causam requirantur conditiones ad dividendum beneficium?

Respondeo: Requiri duas, prima est, ut fructus pro singulis beneficis designati sint sufficientes ad alendum congrue utrumque beneficium. Castr. loc. cit. n. 3. Lott. cit. q. 28. n. 76. ubi etiam, quod in determinatione hac redditum seu fructuum non sit habenda consideratio duxit ex alimentorum, verum etiam onerum Episcopali & hospitalitatis, & haec sufficiunt semper probandam per eum, qui Sectioni initiat. Altera, ut adhibeantur solennitates, qua requiruntur in alienatione rerum Ecclesiasticarum, quia hac divisione est vera talis alienatio. Castr. loc. cit. Porro haec solennitates in divisione eadem sunt, qua in dismemberatione. Quod autem de consenseru Rectoris, cuius beneficium dividendum, ait Castr. loc. cit. n. 5, hunc non requiri; cum Trid. dicat, etiam invitis Rectoribus fieri posse divisionem, & haec tota causa relinquatur a Concilio arbitrio Episcopi, sic intelligendum juxta dicta, ut h. vocatus